

BESLUIT van GS van Utrecht

DATUM	5 november 2020	TEAM	Vergunningverlening Natuur en Landschap
ZAAKKENMERK	Z-WNB-RI-REG-2020-1333	REFERENTIE	Servicebureau
NUMMER	821A1FD6	DOORKIESNUMMER	030-2583311
UW BRIEF VAN	25 september 2020	FAX	030-2583139
UW NUMMER		E-MAILADRES	Servicebureau@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE(N)	- notitie behorend bij verzoek tot uitbreiding - Ontheffing 821A1FD6	ONDERWERP	Wijziging ontheffing Wnb Ringelpoelweg 1 te Maarsbergen

Besluit van Gedeputeerde Staten van Utrecht op de aanvraag van 25 september 2020 van ingenieursbureau Ecogroen, namens NV Landgoed Anderstein, om uitbreiding van de ontheffing (briefnummer 81F909E9) van 16 juli 2020, met zaakkenmerk Z-WNB-RI-REG-2019-0362.

I. Besluit

Gelet op het bepaalde in de wet, het Beleidskader Wet natuurbescherming en Verordening Natuur en Landschap hebben wij besloten in te stemmen met uitbreiding van de ontheffing met briefkenmerk 81F909E9 en zaakkenmerk Z-WNB-RI-REG-2019-0362, met artikel 3.10, eerste lid v, aanhef en onder b van de wet, voor zover dit betreft het opzettelijk beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de steenmarter, voor de periode tussen de datum van verzending van dit wijzigingsbesluit tot en met 28 februari 2024.

II. Omschrijving van het verzoek

Uw aanvraag heeft betrekking op het gebied Ringelpoelweg 1 te Maarsbergen. U vraagt om uitbreiding van de ontheffing met briefkenmerk 81F909E9 en zaakkenmerk Z-WNB-RI-REG-2019-0362 voor de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.10 van de wet, voor wat betreft de steenmarter (*Martes foina*) voor de periode van de verzending van dit wijzigingsbesluit tot en met 28 februari 2024.

III. Procedure

Het verzoek is afgehandeld overeenkomstig het bepaalde in afdeling 4.1.2 van de Algemene wet bestuursrecht.

IV. Toetsingskader

De steenmarter is beschermd ingevolge artikel 3.10 van de wet.

V. Toetsing ruimtelijke ingreep**Steenmarter**

In september 2020 is een vaste rust- en verblijfplaats van de steenmarter aangetroffen in de te slopen woning, zodat (aanvullend) ontheffing vereist is voor het verwijderen van deze vaste verblijfplaats. Immers met de sloop van de woning, zal ook deze verblijfplaats verloren gaan. Hiervoor is een ontheffing (of de uitbreiding van de al bestaande ontheffing) noodzakelijk. Bij een zorgvuldige werkwijze waarbij gebruik gemaakt wordt van een al bestaand, aan te vullen ecologisch werkprotocol is echter niet aannemelijk dat individuele exemplaren van

steenmarter zullen worden verwond of gedood. Aangezien de soort gebruik maakt van en netwerk aan verblijfplaatsen, heeft een steenmarter uitwijkmogelijkheden wanneer er een verblijfplaats verloren gaat. Steenmarters zijn opportunistisch in het gebruik van vaste verblijfplaatsen, waardoor nieuw aangeboden verblijfplaatsen in korte tijd worden ontdekt en in gebruik worden genomen. Onmisbaar foerageergebied van steenmarter is bij de voorgenomen ontwikkelingen niet in het geding. Steenmarter voedt zich met kleine zoogdieren en afhankelijk van het seizoen ook met eieren, vruchten en bessen. In de omgeving van de huidige verblijfplaats zijn deze voedselbronnen te vinden bij boerderijen, velden, bermen en houtwallen in de omgeving. Omdat er voldoende uitwijkmogelijkheden zijn, is er geen sprake van aantasting van onmisbaar foerageergebied.

Voor de steenmarter worden twee vervangende verblijfplaatsen gerealiseerd, conform de beschrijving in de notitie d.d. 25 september 2020. Conform de verleende ontheffing is reeds een ecologisch werkprotocol opgesteld waarin alle te nemen maatregelen worden vastgelegd. Dit ecologisch werkprotocol zal worden aangevuld met informatie met betrekking tot de steenmarter en op de locatie aanwezig zijn en onder alle betrokken partijen bekend worden gemaakt. Werkzaamheden worden aantoonbaar conform dit protocol uitgevoerd. Door de ecologisch toezichthouder wordt een ecologisch logboek bijgehouden. Hierin worden maatregelen vastgelegd, bedoeld om schade aan beschermde soorten te voorkomen. Daarbij wordt omschreven welke soort betrokken was en welke maatregelen zijn genomen op welke datum en locatie. De werkzaamheden en plaatsing van mitigerende kasten/nestplaatsen worden begeleid door een deskundige ecooloog met kennis op het gebied van steenmarter. Afwijking van het protocol is alleen mogelijk na overleg met de betreffende ecooloog.

De voorgestelde maatregelen zijn voldoende.

De steenmarter is in Nederland sterk in opmars (NDFP 2020, Zoogdierverseniging z.d.). Voornamelijk in het oosten van het land is een stabiele populatie steenmarter bekend. In de provincie Utrecht is de soort nog in opmars. Exacte aantallen zijn niet bekend, wel worden steenmarters ook in provincie Utrecht steeds frequenter waargenomen (NDFP, 2020). Aangezien de maatregelen, zoals in voorliggende notitie aangegeven, erop gericht zijn om exemplaren van de steenmarter zoveel mogelijk te ontzien, er in de directe omgeving van de voormalige dienstwoning aan de Ringelpoelweg nieuwe, optimale verblijfplaatsen aan worden geboden en de kwaliteit van het leefgebied zal verbeteren door de met het plan voorziene natuurontwikkeling, is niet te verwachten dat de ontwikkelingen negatief effect hebben op de staat van instandhouding van steenmarter. Door het nemen van mitigerende maatregelen en de inrichting van het gebied na afloop van de werkzaamheden komt de staat van instandhouding van de steenmarter niet in het geding door het uitvoeren van de werkzaamheden.

Belang van de uitbreiding van de ontheffing

U heeft aanvullend aangegeven dat de werkzaamheden worden uitgevoerd op grond van het belang van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied.

Het geldende belang voor de sloop, wat beschreven is in het besluit met briefkenmerk 81F909E9 en zaakkenmerk Z-WNB-RI-REG-2019-0362, waaraan dit besluit gekoppeld is, is eveneens van toepassing op bovengenoemd belang. Het belang van de het project mag eveneens zwaarder wegen dan het beschermingsbelang van de steenmarter.

Alternatievenafweging

De geldende alternatievenafweging voor de sloop, wat beschreven is in het besluit met briefkenmerk 81F909E9 en zaakkenmerk Z-WNB-RI-REG-2019-0362, waaraan dit besluit gekoppeld is, is eveneens van toepassing op dit besluit.

VI. Besluit

Gelet op het voorgaande kunnen wij instemmen met uitbreiding van de ontheffing met briefkenmerk 81F909E9 en zaakkenmerk Z-WNB-RI-REG-2019-0362, door deze ontheffing aan te vullen met artikel 3.10, eerste lid, aanhef en onder b, van de wet. Aan de uitbreiding van deze ontheffing zijn de voorschriften verbonden zoals beschreven in de ontheffing met briefkenmerk 81F909E9, met aanvulling van de memo, in bijlage 1.

VII. Bezwaar

U kunt binnen zes weken na de dag waarop deze beschikking op de voorgeschreven wijze is bekendgemaakt een bezwaarschrift bij Gedeputeerde Staten van Utrecht indienen:

- Digitaal: gebruikt u hiervoor het formulier "Bezwaar tegen beslissing provinciaal bestuur met DigiD". Uw DigiD geldt als ondertekening. U vindt het formulier via: www.provincie-utrecht.nl onder loket / klacht, bezwaar of melding doorgeven / bezwaar tegen beslissing provincie;
- Schriftelijk: t.a.v. de secretaris van de Awb- adviescommissie van PS en GS, postbus 80300, 3508 TH Utrecht.

Het bezwaarschrift moet in ieder geval bevatten:

- uw naam en adres;
- de datum;
- een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht (indien mogelijk, onder vermelding van het besluitnummer);
- de reden van bezwaar;
- ondertekening.

Aan de behandeling van een bezwaarschrift zijn voor de indiener geen kosten verbonden.

Overigens schort het indienen van een bezwaarschrift de werking van het besluit niet op. Als u niet kunt wachten op de normale behandeling van uw bezwaarschrift, hebt u de mogelijkheid om een voorlopige voorziening aan te vragen bij de rechtbank. U moet op dat moment ook al een bezwaarschrift hebben ingediend. Het verzoek om een voorlopige voorziening richt u aan de voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland, Sector bestuursrecht, postbus 16005, 3500 DA Utrecht.

VIII. Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking op het moment van bekendmaking door uitreiking of verzending aan de aanvrager. Van het besluit wordt mededeling gedaan op de website www.officielebekendmakingen.nl

IX. Overleg en informatie

Er kan tevens vergunning of ontheffing nodig zijn op grond van andere wetten of verordeningen. Wij adviseren u zo nodig contact op te nemen met uw gemeente en/of milieudienst, als u dit nog niet heeft gedaan.

Als u vragen heeft over de procedure en de inhoud, kunt u contact opnemen met ons Servicebureau via servicebureau@provincie-utrecht.nl, of op telefoonnummer 030-2583311.

Voor meer informatie verwijzen wij u naar onze website www.provincie-utrecht.nl.

X. Verzending

Dit besluit wordt verzonden aan de aanvrager van de ontheffing. Een afschrift van deze ontheffing wordt verzonden aan:

- RUD Utrecht, Postbus 85242, 3508 AE Utrecht.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
namens hen,

Mevr. drs. ing. S. Heijblom
Teamleider Vergunningverlening Natuur en Landschap
Domein Landelijke Leefomgeving

notitie

Staat van instandhouding

Steenmarter is in Nederland sterk in opmars (NDFF 2020, Zoogdierverseniging z.d.). Voornamelijk in het oosten van het land is een stabiele populatie steenmarter bekend. In de provincie Utrecht is de soort nog in opmars. Exacte aantallen zijn niet bekend, wel worden steenmarters ook in provincie Utrecht steeds frequenter waargenomen (NDFF, 2020). Aangezien de maatregelen zoals in voorliggende notitie erop gericht zijn om exemplaren van de steenmarter zoveel mogelijk te ontzien en in de directe omgeving van de voormalige dienstwoning aan de Ringelpoelweg 1 nieuwe, optimale verblijfplaatsen aan te bieden en de kwaliteit van het leefgebied zal verbeteren door de met het plan voorziene natuurontwikkeling, is niet te verwachten dat de ontwikkelingen negatief effect hebben op de staat van instandhouding van steenmarter.

Wettelijk belang en alternatieven

Wettelijk belang

Ontheffing wordt aangevraagd in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden of van kleinschalige bouwactiviteiten, met inbegrip van het daarop volgende gebruik van het gebied of het gebouwde (artikel 3.10, tweede lid).

Alternatieve locatie

De sloop van de bebouwing is aan deze locatie gebonden.

Alternatieve inrichting

Met de sanering van asbesthoudende materialen in de bebouwing wordt een risico weggenomen. Aangezien asbestsanering een eis is van de rijksoverheid, zijn er geen reële alternatieven. De woning staat in de directe nabijheid van een hoogspanningsmast. Vanuit het oogpunt van volksgezondheid is het onwenselijk om de woning op deze locatie te handhaven. Het 'woonrecht' is daarom verplaatst, waarbij sloop van de bestaande woning als voorwaarde is gesteld voor de nieuw te bouwen woning die inmiddels gereed is.

Alternatieve planning

De planning van de sloop vindt plaats buiten de kwetsbare voortplantingsperiode van steenmarter en is daarmee gericht op het voorkomen van onnodige schade aan de betreffende soort. Van belang daarbij is dat uit de verleende ontheffing volgt dat de sloopwerkzaamheden tevens dienen te worden uitgevoerd buiten de kritische periode voor de gewone dwergvleermuis dienen. De sloopwerkzaamheden dienen daartoe bij voorkeur te worden gestart vóór half oktober.

Werkwijze en planning

Om de steenmarter de kans te geven om de nieuw gerealiseerde verblijfplaatsen (zie hoofdstuk maatregelen) te leren kennen, zijn de nieuwe verblijfplaatsen in week 40 van 2020 geplaatst zodat deze minimaal twee weken voorafgaand aan de sloop in de omgeving beschikbaar zijn. Vanwege de opportunistische aard van steenmarter is te verwachten dat nieuw aangeboden verblijfplaatsen in korte tijd ontdekt en gebruikt zullen worden.

De steenmarter heeft toegang tot het dak via de beplanting langs de gevels en een schuin muurtje tegen de noordwestkant van de woning. Een week voor aanvang van de sloop zal de verblijfplaats daarom ontoegankelijk worden

notitie

gemaakt door het groen rondom de woning en het muurtje van de gevel te verwijderen. Wanneer deze elementen verwijderd zijn, kan de steenmarter wel vanaf de dakgoot naar beneden springen, maar niet terugkeren naar de bovenverdieping.

De sloop wordt uitgevoerd in de periode oktober 2020 – eind januari 2021. De paarperiode van steenmarter loopt van juni tot en met augustus. Indien bevruchting heeft plaatsgevonden, rust de eikel in het dier, totdat deze zich februari-maart innestelt en verder ontwikkelt. Jonge steenmarters worden geboren in de periode maart – april en zijn tot en met juli van het moederdier afhankelijk (Zoogdiervereniging, z.d.). Door de werkzaamheden uit te voeren buiten deze kwetsbare perioden wordt voorkomen dat eventuele voortplanting verhinderd wordt of jonge dieren geschaad worden. Aangezien steenmarter geen winterrust kent, maar jaarrond actief is, is er in de wintermaanden geen sprake van een kwetsbare periode.

In de ontheffing zoals verleend in 2020 is opgenomen dat de sloopwerkzaamheden worden opgestart buiten de kwetsbare winterperiode van gewone dwergvleermuis (half oktober tot en met half april). Deze maatregel is echter gericht op de stal waar de verblijfplaatsen zich bevinden. In de bedrijfswoning zijn in 2019 geen vaste verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis aangetroffen. Tijdens het ochtendbezoek dat heeft plaatsgevonden op 14 september 2020 (droog, helder, windstil 13 °C) zijn ook dit keer geen vaste verblijfplaatsen van vleermuizen in de bedrijfswoning aangetroffen. Aangezien overwintering van gewone dwergvleermuis in het bedrijfspand niet te verwachten is, hebben sloopwerkzaamheden met betrekking tot de voormalige dienstwoning in deze periode geen effect op gewone dwergvleermuizen of diens verblijfplaatsen.

Omschrijving en locatie vervangende verblijfplaatsen

Er worden twee vervangende verblijfplaatsen voor steenmarter gerealiseerd binnen 100 meter afstand van de huidige verblijfplaats (zie figuur 2). Als verblijfplaats wordt gebruikgemaakt van kasten die geschikt zijn voor steen- of boommarter, conform de richtlijnen van de Zoogdiervereniging.

Om de steenmarter de keuze te bieden voor een gunstig microklimaat worden de kasten op twee manieren geplaatst:

Hangende kast

Een van de kasten wordt aan een boom geplaatst, op circa 2,5 meter hoogte. Voor de plaatsing wordt een boom gekozen op een locatie die de steenmarter voldoende rust en beschutting biedt.

Kast in martenhoop

De tweede kast wordt op een rustige, droge en beschutte plaats op de grond gezet. Om te garanderen dat de kast droog blijft, wordt deze geplaatst op een ter plaatse aangelegde ondergrond van steen. Om de kast worden allereerst grote takken gelegd, daaropvolgend dunne takken, tenslotte wordt de hoop afgedekt met een laag hooi, stro of strooisel ter isolatie. De hoop wordt zo opgezet dat er voldoende ruimte tussen de takken blijft, zodat de steenmarter de kast kan bereiken. De takkenhoop rondom de kast is minstens 50 cm dik.

notitie

Figuur 2: Zoekgebied voor de plaatsing van morterkasten, binnen 100 meter van de huidige verblijfplaats (gele cirkel). Kaartondergrond: PDOK.

Maatregelen

Algemene maatregelen

1. Conform de verleende ontheffing is reeds een ecologisch werkprotocol opgesteld waarin alle te nemen maatregelen worden vastgelegd. Dit ecologisch werkprotocol zal worden aangevuld met informatie met betrekking tot de steenmarter en op de locatie aanwezig zijn en onder alle betrokken partijen bekend worden gemaakt. Werkzaamheden worden aantoonbaar conform dit protocol uitgevoerd.
2. Door de ecologisch toezichthouder wordt een ecologisch logboek bijgehouden. Hierin worden maatregelen vastgelegd, bedoeld om schade aan beschermde soorten te voorkomen. Daarbij wordt omschreven welke soort betrokken was en welke maatregelen zijn genomen op welke datum en locatie. Op deze manier kan in geval van handhaving eenvoudig worden aangetoond dat er zorgvuldig gewerkt wordt. De werkzaamheden en plaatsing van mitigerende kasten/nestplaatsen worden begeleid door een gekwalificeerde ecologisch toezichthouder met kennis op het gebied van steenmarter.
3. Afwijking van het protocol is alleen mogelijk na overleg met de ecologisch toezichthouder.

notitie

4. Bij het onverwacht aantreffen van strikt beschermde soorten - zoals vleermuizen en nesten van broedvogels - worden de betreffende werkzaamheden direct gestaakt en wordt contact gezocht met de ecologisch toezichthouder (of uitvoerder). Vervolgens wordt in overleg bepaald hoe de werkzaamheden op een zorgvuldige wijze binnen de kaders van de Wet natuurbescherming kunnen worden uitgevoerd.
5. Werkzaamheden worden uitgevoerd buiten de kwetsbare voortplantingsperiode van steenmarter (maart tot en met juli).

Permanente verblijfplaatsen steenmarter

6. Minimaal twee weken voor de start van de sloopwerkzaamheden worden er twee nieuwe vaste verblijfplaatsen voor steenmarter gerealiseerd.
7. De nieuwe vast verblijfplaatsen worden binnen 100 meter van de huidige verblijfplaats gerealiseerd.
8. De plaatsing van de verblijfplaatsen wordt bepaald en begeleid door de ecologisch toezichthouder.

Ongeschied maken huidige verblijfplaats

9. De huidige verblijfplaats wordt een week van tevoren ontoegankelijk gemaakt voor steenmarter, door het groen langs de gevel en het schuine muurtje dat naar het dak leidt te verwijderen.
10. Twee dagen voor de sloop worden de knieschotten van de bovenverdieping verwijderd. Mocht de steenmarter onverhoopt toch een ingang hebben gevonden, wordt met deze maatregel de verblijfplaats ongeschikt gemaakt.
11. Bij aanvang van de sloopwerkzaamheden wordt gecontroleerd of de steenmarter het verblijf heeft verlaten. Als de steenmarter de verblijfplaats niet heeft verlaten, wordt deze door (of onder begeleiding van) de ecologisch toezichthouder verdreven naar een veilige plaats buiten de invloedssfeer van de sloopwerkzaamheden.

Literatuur

Handreiking Kleine Marters in relatie tot soortbescherming. Provincie Noord-Brabant, 5. Bouwens, 13 oktober 2017.

Riphagen (2020) Houde Vleermuis- en huismusonderzoek Ringelpeelweg 1, Maarsbergen.

Ontheffing Wnb d.d. 16 juli 2020 van G5 van Utrecht met nummer 81P909E9 (Zaaknummer: Z-WNB-21-2019-0362).

Van den Biggelaar (2018) Natuurwetsonderzoek, inclusief toetsing aan de Wnb.

Van den Biggelaar (2019) Activiteitenplan Herinrichting Erf Brummelsbergen.

Internet

Nederlandsesoorten.nl (Overzichtswebsite van Nederlandse soorten).

NHFF (2020). (www.nhff-ecogrid.nl/uitvoerportaal). Geraadpleegd in september 2020.

Zoogdierenvereniging.nl (website met soortinformatie over zoogdieren.) Geraadpleegd 21 september 2020.

Bijlage 2, Ontheffing (briefkenmerk 81F909E9 en zaakkenmerk Z-WNB-RI-REG-2019-0362)